

Protokoll 2/2025

fört vid Fastighetsnämndens sammanträde tisdagen den 25 mars 2025 kl. 16:30-16:45, Bråvallasalen, Stadshuset

Ledamöter

Clara Lindblom (V) Ordförande
Henrik Virro (M) Vice ordförande
Gustav Österman (S)
Ingela Edlund (S)
Martin Hansson (MP)
Therese Lindström (M)
Theréz Randquist (M)
Sergej Salnikov (SD)
Hansi Karppinen (L)
Frank Hojem (C) §§7-11, §§19-21
Elinor Odeberg (S) ersätter Anders Österberg (S)
Jimmy Gigg Lundin (S) ersätter Alma Carlsson (S)
Frida Punar (S) ersätter Emil Hrafn Stensson (S)
Mats Rydelius (M) §6 ersätter Frank Hojem (C)

Ersättare

Ulf Walther (S)
Vanja Knocke (V)
Albin Arleskär (MP)
Mats Rydelius (M) §§7-11, §§19-21
Tomas Tetzell (M)
Lovisa Hedin (KD)

Övriga närvarande

Anders Kindberg Fastighetsdirektör
Carina Jonsson Avdelningschef
Lars Cha Avdelningschef
Olga Ekstam Avdelningschef
Camilla Silfverling Avdelningschef
Fabian Lind Nämndsekreterare
Reza Etemad Personalföreträdare

Justerare

Clara Lindblom, Henrik Virro

Datum för justering

2025-03-25

Paragraf

§§6-11, §§19-21

Sekreterare

Fabian Lind

§ 6**Förordnande av rättegångsombud vid fastighetskontoret**

FSK 2025/131

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden beslutar att ge fullmakt för fastighetsdirektör Anders Kindberg samt juristerna Frida Hällegårdh och Tove Höckert var för sig såsom ombud företräda Stockholms kommun inom nämndens förvaltningsområde. Med undantag för rätt att ta emot delgivning av stämningar äger ombud den behörighet som anges i rättegångsbalken 12 kap 14 § första stycket. Ombud äger dessutom rätt att på nämndens vägnar uppbära, ta emot och kvittera nämnden tillkommande medel och handlingar, att förordna annan i sitt ställe samt i övrigt vid alla de tillfällen, då Stockholms kommuns rätt inom nämndens förvaltningsområde kan vara ifråga, densamma iakttaga och bevaka.
2. Fastighetsnämnden beslutar att återkalla fullmakt för jurist Anna Rönnqvist Malmberg.
3. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

- FSK 2025/131-1 (Godkänd - R 1) Förordnande av rättegångsombud vid fastighetskontoret

§ 7**Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer.****Yttrande till Stadsrevisionen**

FSK 2024/708

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som yttrande till Stadsrevisionen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S) och Martin Hansson (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi välkomnar stadsrevisionens granskning av fastighetsnämndens arbete för att identifiera oseriösa leverantörer. Granskningen ligger i linje med stadens kraftsamling mot välfärdsbrott, vilket under det rödgröna styret har intensifierats. Inom detta arbete ska samtliga förvaltningar och bolag aktivt motverka välfärdsbrottslighet genom att stärka rutiner, säkerställa effektiva kontrollmekanismer, minska antalet underleverantörer samt följa upp stadens leverantörer och avtalskrav i upphandlingar.

Revisionen konstaterar att nämnden i huvudsak bedriver ett bra arbete, bland annat genom att genomföra seriositetskontroller, kräva föransmälan av underleverantörer under avtalstid och innan byggstart samt dokumentera och genomföra kontroller av otillåten Rysslandskoppling och försäkringar. Samtidigt identifieras vissa områden med förbättringspotential.

Vi är positiva till att fastighetskontoret avser att vidta åtgärder för att följa de rekommendationer som ges i rapporten. Det är särskilt viktigt att kontoret fortsätter utveckla seriositetskontroller, inte bara av leverantörer utan även av hela underleverantörskedjan i samband med upphandlingar, och att det finns tydliga rutiner för att följa upp dessa. Dessutom behöver kontroller av arbetsrättsliga villkor fortsatt utvecklas och dokumenteras för att säkerställa en ansvarsfull och hållbar upphandling inom stadens verksamheter. Byggbranschen har återkommande problem med osäkra anställningsformer, lönedumpning och arbetslivskriminalitet, vilket gör det särskilt viktigt att staden ställer höga krav på både leverantörer och underleverantörer. Genom att arbeta systematiskt och transparent med dessa frågor kan staden bidra till bättre arbetsvillkor och en sundare konkurrens på marknaden.

Hansi Karppinen (L) med stöd av vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Brottsförebyggande rådet (Brå) har tidigare undersökt fenomenet möjliggörare och hur dessa hjälper kriminella nätverk. En möjliggörare är här en person som missbrukar sin anställning eller sitt uppdrag i kommunal, statlig eller privat sektor till förmån för kriminella nätverk. Undersökningen bygger på intervjuer, upptäckta ärenden och krypterade chattmeddelanden från personer i kriminella nätverk. Den sammantagna bilden är att möjliggörare förekommer i både offentlig och privat verksamhet. Det kan handla om personer som antingen hjälper kriminella frivilligt för egen ekonomisk vinning, eller på grund av manipulation och/eller hot. Vi vet att möjliggörare funnits och finns även inom Stockholm stads verksamheter.

Vi vill därför påtala behovet av att även ha med sig det perspektivet i arbetet för att motverka oseriösa leverantörer. Samhällets välfärdstjänster är till för medborgare i behov av dem och ska inte vara en resurs för kriminella. Att genom bruk av möjliggörare och med mutor, hot och otillåten påverkan tillskansa sig fördelar kan aldrig accepteras. Det vardagliga kommunala arbetet kan och ska vara en väsentlig del i att förhindra möjliggörare i stadens verksamheter. De seriositetskontroller som staden genomför är en viktig pusselbit för att förhindra möjliggörare i stadens verksamheter.

En annan viktig fråga handlar om att det vid upphandlingar behöver finnas adekvat kravställning så att företagen verkligen följer avtalet och minskar risk för avtalsbrott. Ett

exempel kan vara möjligheterna för en skola att agera när matleverantören eller städföretaget inte levererar eller det är för bristande kvalitet. Det kan förekomma att matleverantören ändå tar betalt trots att överhuvudtaget ingen mat levererats och då måste skolan i det aktuella fallet kunna agera. Här vill vi lyfta avtalscontrollers som ett positivt exempel på hur staden kan förbättra sina upphandlingar.

Ersätтарыttrande

Lovisa Hedin (KD) instämmer i särskilt uttalande från Hansi Karppinen (L).

Handlingar i ärendet

- FSK 2024/708-2 (Godkänd - R 1) Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer. Yttrande till Stadsrevisionen
- FSK 2024/708-1 Bilaga 1 Revisionsrapport nr 3 2024 Kontroller för att motverka oseriösa leverantörer

§ 8**Remiss av Riktlinjer om representation, mutor och jäv
m.m. Remissvar**

FSK 2024/711

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Hansi Karppinen (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Brottsförebyggande rådet (Brå) har tidigare undersökt fenomenet möjliggörare och hur dessa hjälper kriminella nätverk. En möjliggörare är här en person som missbrukar sin anställning eller sitt uppdrag i kommunal, statlig eller privat sektor till förmån för kriminella nätverk. Undersökningen bygger på intervjuer, upptäckta ärenden och krypterade chattmeddelanden från personer i kriminella nätverk. Den sammantagna bilden är att möjliggörare förekommer i både offentlig och privat verksamhet. Det kan handla om personer som antingen hjälper kriminella frivilligt för egen ekonomisk vinning, eller på grund av manipulation och/eller hot. Vi vet att möjliggörare funnits och finns även inom Stockholm stads verksamheter.

Vi vill därför påtala behovet av att även ha med sig det perspektivet i arbetet mot mutor och representation. Samhällets välfärdstjänster är till för medborgare i behov av dem och ska inte vara en resurs för kriminella. Att genom bruk av möjliggörare och med mutor, hot och otillåten påverkan tillskansas sig fördelar kan aldrig accepteras. Det

vardagliga kommunala arbetet kan och ska vara en väsentlig del i att förhindra möjliggörare i stadens verksamheter.

Handlingar i ärendet

- FSK 2024/711-2 (Godkänd - R 1) Remiss av Riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m. Remissvar
- FSK 2024/711-1.2 Bilaga 1 Riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m

§ 9**Remiss av Revidering av riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal. Remissvar**

FSK 2025/43

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Sergej Salnikov (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Frank Hojem (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1) Ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L) föreslår (se beslutet).

2) Sergej Salnikov (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå fastighetskontorets tjänsteutlåtande samt att därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna är negativa till alla försök att minska den redan anmärkningsvärt låga p-talsnormen i Stockholm stad. Den föreslagna lägesbaserade bedömningen innebär att mellan 3-6 p-platser ska finnas per 1000 kvm BOA. För ett genomsnittligt villaområde innebär detta att vartannat hus saknar en parkeringsplats. Än värre blir det för lägenhetsområden i ytterstaden där det kan förekomma 4-6 p-platser på 15+ lägenhetshushåll.

Sverigedemokraterna förespråkar en fördjupad utredning i syfte att bevara och där det är behövligt höja p-normen.

3) Frank Hojem (C) föreslår att nämnden beslutar att delvis godkänna fastighetskontorets förslag samt att därutöver anföra följande:

Revideringen av riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal är ett välkommet steg i omställningen av Stockholm till en stad som värdesätter hållbara och utrymmeseffektiva transporter. Vi är positiva till att parkeringsnormerna i stadsdelar med god kollektivtrafikförsörjning och med urban karaktär kan hållas till ett minimum, men ser samtidigt ett behov av att utöka eller specificera riktlinjer för bilparkering vid övriga besökspunkter, samt säkerställa att uppföljning av kompensatoriska mobilitetsåtgärder genomförs.

Centerpartiet anser att en maxnorm till skillnad från en miniminorm inte bidrar till att byggaktörer blir bundna att tillhandahålla fler parkeringsplatser än vad som är motiverat med hänsyn till lokala förhållanden. Samtidigt måste riktlinjerna inrymma tillräckligt med flexibilitet, så att de aktörer som så önskar tillskapa ett överskott av utrymmeseffektiv parkering på kvartermark har möjlighet att göra det – om detta exempelvis underlättar för p-köplösningar fastighetsägare sinsemellan. Till följd av detta är det en förutsättning att områdets generella förutsättningar tas i beaktning och att tillgång samt prissättning på gatuparkering anpassas därefter.

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L).

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Fastighetskontoret hanterar en rad verksamhetskritiska funktioner som kräver flexibla och ändamålsenliga parkeringslösningar för personal, verksamhetsfordon och materialtransporter.

Det föreliggande förslaget till nya mobilitets- och parkeringsriktlinjer har emellertid en alltför ensidig prioritering av cykelparkering och generella minskningar av parkeringsplatser, vilket riskerar att inte möta kontorets praktiska och operativa behov.

Specifika krav på omfattande cykelparkering, med detaljerade och kostnadsdrivande krav på bland annat dörrbredder, hissutrymmen och särskilda utrymmen för lastcyklar riskerar i många fall bli överdimensionerade och ej kostnadseffektiva. Förslaget saknar också en tydlig analys av hur dessa krav påverkar fastighetskontorets ekonomi och hur det möter verksamheternas verkliga behov.

Dessutom saknas ett tillräckligt fokus på verksamhetsfordon och arbetsfordon, vilka är centrala för fastighetskontorets dagliga drift. Det är avgörande att mobilitetslösningarna inte skapar hinder eller ineffektiva arbetsprocesser, utan tvärtom stödjer verksamhetens behov snarare än skapa politisk detaljstyrning.

Ersättaryttrande

Lovisa Hedin (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att avslå förslag till reviderade riktlinjer,
2. Att därutöver anföra följande

Kristdemokraterna ställer sig starkt kritiska till styrets planer på att inrätta byggstopp för fastigheter som anses innehålla för många parkeringsplatser till sina hyresgäster eller bostadsköpare. Likaså är vi chockerade över planerna på att stoppa byggen av villor med fler än en parkeringsplats. Starkt reglerande riktlinjer som inskränker äganderätten av mark inom vår kommuns gränser kan enbart motiveras genom värnandet av liv och hälsa, likt flera legitima regelverk för byggbranschen. Men att begränsa markinnehavarnas möjlighet att bygga på sin egen mark för att motverka stockholmarnas innehav av bil kan vi inte acceptera.

Vi menar att staden behöver reformera sin parkeringspolitik i syfte att tillgodose invånarna med utgångspunkt i deras faktiska behov. Likt styret delar även vi ambitionen att frigöra ytor i gaturummet från parkering till andra funktioner och utsmyckning. Men till skillnad från vänstern anser vi att parkeringsmöjligheterna behöver ersättas när de förflyttas från gatorna, inte tas bort. Genom tillräckligt goda parkeringstal i nyproduktion, fler underjordiska parkeringsgarage och parkeringsköp kan invånarnas behov av parkering säkerställas utan att fler bilar trängs ut på stadens gator. Men med detta förslag till reviderade riktlinjer kommer fler att trängas ut i gaturummet. Vidare riskerar riktlinjerna försvåra omställningen till eldrivna fordon när parkeringsutbudet, och därmed möjligheten att utöka laddinfrastrukturen, begränsas. Med vårt förslag om

parkeringsmål, tillräckliga parkeringstal vid nyproduktion och målet om 100 procent laddplatser år 2030 i stadens och allmännyttans garage skulle omställningen underlättas markant. Vi beklagar styrets beslut.

Stadens riktlinjer för parkeringstal vid nyproduktion tappar sin ändamålsenlighet när syftet föreslås vara att motverka den privatägda bilen, än att anpassa parkeringsutbudet baserat på närheten till innerstaden och dess goda kommunikationer. Inrättandet av parkeringstak såväl i city som vid bygge av villor tar klåfingrigheten till nya nivåer.

Kristdemokraterna föreslår därför att förslaget till reviderade riktlinjer avslås i sin helhet.

Handlingar i ärendet

- FSK 2025/43-2 (Godkänd - R 1) Remiss av Revidering av riktlinjer för projektspecifika och gröna parkeringstal. Remissvar
- FSK 2025/43-1.1 Bilaga - Mobilitet och parkering, parkeringsriktlinjer vid nyproduktion
- FSK 2025/43-1.2 Bilaga - Parkeringskarta
- FSK 2025/43-1.3 Bilaga - Utformning av cykelparkering
- FSK 2025/43-1.4 Bilaga - Begreppsförklaring mobilitetsåtgärder

§ 10**Remiss av Betänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84). Remissvar**

FSK 2025/100

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Moderaterna ser positivt på att Sverige ges bättre möjligheter att stärka sitt totalförsvaret genom förändringarna som föreslås i utredningen. Givet omvärldsläget är detta en helt nödvändig åtgärd.

Samtidigt vill vi understryka att det parallellt med en skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv också behöver tas fram en lagstiftning som förhindrar utländsk finansiering av extrema trossamfund. Terrorhotet i Sverige är fortsatt högt, vilket kräver en höjd beredskap och starka förebyggande insatser. Att utländska aktörer med extrema ideologier i dag kan finansiera trossamfund i Sverige är inte rimligt.

Ersätтарыttrande

Lovisa Hedin (KD) lämnar ersätтарыttrande enligt följande:

1. Att avslå förslag till utlåtande från Fastighetskontoret
2. Att därutöver anföra följande

Den senaste tiden har fler och fler rapporter visat att ryska medborgare med direkta kopplingar till underrättelsetjänsten köper mark eller fastigheter på strategiskt viktiga platser. Det rör sig om mark eller fastigheter i militärt känsliga områden. Exempelvis i Stockholms skärgård har antalet fastighets- och markförvärv av utländska medborgare med koppling till Ryssland ökat.

Behovet att säkra Stockholms och Sveriges medborgare från den typen av indirekta hot är mer angeläget än någonsin. Därför tycker vi Kristdemokrater att det är positivt med den skärpning av lagstiftningen som regeringen nu utreder men vi anser att säkerhetsläget är så pass allvarligt just nu att ett totalt förbud mot att utländska medborgare från fientliga stater får göra fastighetsförvärv behövs. Fram till 1992 var det så lagstiftningen såg ut men i tron att vi gick in i en tid av evig fred avvecklades förbudet mot utländska fastighetsförvärv i Sverige. I övriga Norden har de kvar lagstiftning för att trygga sitt territorium från fientliga intressen.

Förändringen som regeringen föreslår är positiv men ett skarpare förbud behövs så som säkerhetsläget i vår omvärld ser ut just nu.

Handlingar i ärendet

- FSK 2025/100-2 (Godkänd - R 1) Remiss av Betänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84). Remissvar
- FSK 2025/100-1.1 Bilaga 1 Remiss - Betänkandet Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv (SOU 2024:84)

§ 11**Remiss av Förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030. Remissvar**

FSK 2025/87

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Frank Hojem (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1) Ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Sergej Salnikov (SD) och Hansi Karppinen (L) föreslår (se beslutet).

2) Frank Hojem (C) föreslår att nämnden beslutar att delvis tillstyrka förslag till avfallsplan 2025-2030 samt att därutöver anföra följande:

Stockholm ska vara ett föredöme vad gäller miljö och klimatarbete – både i Sverige och internationellt. Stockholms prognostiseras ha drygt en miljon invånare 2030 och avfallsmängden förväntas öka totalt sett. Då är det avgörande att Stockholm har en ansvarsfull, genomförbar och ambitiös avfallsplan.

Det är av största vikt att avfall både från boende och verksamma i staden minskar och tas om hand på ett resurseffektivt sätt. Avfallshanteringen ska på ett tidigt stadie vara en självklar del av stadens fysiska planering och måste anpassas till människan. Det är en förutsättning för att fler stockholmare ska förstå och vilja delta i stadens arbete för en bättre miljö inom vatten och avfall. Vi vill därför understryka vikten av att sprida information kring stadens

avfallshantering. Samtidigt som tillsynen för att effektivt motverka fusk och nedskräpning måste skärpas.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk. Den myndighetsgemensamma tillsynen inom avfallsområdet som provats i staden måste kraftigt byggas ut och bli mer regel än undantag.

Tillsynen vad gäller rivningsavfall behöver också förbättras och ”big bags” som ligger kvar på gatumark ska snabbare bötställas och transporteras bort.

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Trots att staden har ansvar för att samla in textilavfall finns ännu ingen fungerande infrastruktur för denna på plats. Stockholm behöver hitta en långsiktig plan för textilåtervinning, men snabbt upprätta stationer för dessa.

Kapaciteten i Stockholms återvinningscentraler behöver öka, särskilt då centralen i Sättra lagt ner. Det behöver också bli lättare att lämna trädgårdsavfall på återvinningscentralerna – bland annat genom en plåt där sly och ris kan lämnas av. För Stockholmare utan tillgång till bil behöver det bli lättare och villigare att frakta bort grovsopor och större avfall till återvinningscentralerna. Mer behöver också göras för att förbättra skötseln och trivseln i anslutning till stadens återvinningsstationer.

Samtidigt behöver miljöförvaltningen tillsammans med kommunstyrelsen trygga att det fortsatt ska vara tillåtet att elda privat trädgårdsavfall under specifika veckor under våren och hösten. Stockholmare som flyttat in i moderna lägenheter med nya avfallskvarnar bör också få dispens att använda dessa.

Vidare vill vi skala upp Stockholms stads arbete med biokol i syfte att ta tillvara på till exempel park- och trädgårdsavfall. Den teknik som används inom Stockholms stad har utvecklats under ett antal år. Sedan 2017 har staden en egen tillverkning av biokol i biokolsanläggningen – ett pilotprojekt som

började i Högdalen men som flyttas till Bromma. Där omvandlas park- och trädgårdsavfall till biokol, och i processen får vi förnybar energi (gas) till stadens fjärrvärmenät. Biokol har flera fördelar. Det är ett fantastiskt jordförbättringsmedel som likt en tvättsvamp håller vatten, näring och syre i jorden. Dessutom fungerar det som kolsänka i jorden vilket bidrar till en grönare stad och minskar luftens koldioxidnivå samt tar hand om förorenat dagvatten från våra gator.

Vi vill därför att Stockholm Vatten och Avfall AB i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventerar hur mycket biokol som staden har behov av, tittar på nytta och kostnad, samt tar fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol skyndsamt.

Det är viktigt att återbruket ökar. Därför är det välkommet att detta är en marknad som vuxit de senaste åren – både tack vare företag, föreningar och att stockholmare generellt gör medvetna val. Det här är med andra ord ett område som fungerar väl utan kommunal inblandning.

Vi vill avslutningsvis understryka behovet av att avfallshanteringen sker så kostnadseffektivt som möjligt. I hög utsträckning handlar det om att motverka och bekämpa avfallsbrottsligheten samt säkerställa att stockholmarna har tillräckligt god kunskap och högt förtroende för avfallshanteringen. Stadens kommunikationsinsatser kopplat till avfallshantering behöver därför förbättras och effektiviseras.

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Sergej Salnikov (SD) och Hansi Karppinen (L).

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Fastighetskontoret har en nyckelroll i stadens arbete för hållbar resursanvändning och minskad klimatpåverkan, bland annat genom återbruk av byggmaterial. Vi ser positivt på ökat återbruk och en tydlig satsning på cirkulär ekonomi, men anser samtidigt att stadens förslag riskerar att bli

kontraproduktivt genom omfattande investeringar och detaljstyrning.

Förslaget att kommunen ska driva egna, centraliserade återbruksanläggningar med stora investeringar i egen regi, såsom den föreslagna satsningen på en anläggning för 600 miljoner kronor, riskerar att tränga undan privata aktörer och innovativa digitala marknadsplatser.

Kommunens roll bör istället vara att stimulera och skapa goda förutsättningar för privata initiativ, som kan erbjuda både kostnadseffektiva och miljömässigt bättre lösningar.

Att kommunen samtidigt väljer att stryka avsnitt om cirkulär upphandling är upprörande och signalerar en vilja att monopolisera återbruksverksamheten snarare än att främja konkurrens och innovation. En central kommunal anläggning riskerar dessutom att innebära längre och fler transporter, vilket går emot det övergripande målet om minskad klimatpåverkan.

Vi vill därför understryka att staden bör fokusera på att underlätta för befintliga marknadsaktörer snarare än att konkurrera med dem.

Kriminalitet inom avfallshanteringen är mycket omfattande och smyger sig in i hela systemet och måste därför stoppas på allvar. Det undergräver förtroendet för stadens avfallshantering, skapar enorma kostnader för sanering och hantering, skadar både klimatet, närmiljön och biologisk mångfald samt göder kriminaliteten med miljardbelopp varje år. Staden behöver som en del av detta göra mycket mer för att förbättra tillsynen och motverka dumpning av avfall i naturen, fusk med miljöfarligt material samt skattefusk.

Avfallsplanens investeringar bör noggrant granskas och konsekvensanalyseras för att säkerställa ekonomisk effektivitet, minska avfallskriminaliteten och verklig klimatnytta.

Ersättaryttrande

Lovisa Hedin (KD) instämmer i särskilt uttalande från vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M) och Hansi Karppinen (L).

Handlingar i ärendet

- FSK 2025/87-3 (Godkänd - R 1) Remiss av Förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030. Remissvar
- FSK 2025/87-1.7 Bilaga 1 Avfallsplan 2025 slutversion inkl ändringsmarkering

§ 19**Uppförande av Gränsbergets idrottshall i Kärrtorp,
Svenska Högarna 3. Genomförandebeslut**

FSK 2022/657

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner för sin del förslag till genomförande och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslaget till genomförande för projekt Uppförande av Gränsbergets idrottshall i Kärrtorp och att fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projektet till en projektutgift redovisad i tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Sergej Salnikov (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1) Ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Hansi Karppinen (L) och Frank Hojem (C) föreslår (se beslutet).

2) Sergej Salnikov (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Att delvis bifalla fastighetskontorets förslag till beslut
2. Att uppdra åt fastighetskontoret att i samverkan med exploateringsnämnden och trafiknämnden utreda möjligheten att tillskapa fler parkeringsplatser i anslutning till idrottshallen eller i dess närhet.
3. Att därutöver anföra följande:

I grunden ser vi positivt på uppförandet av Gränsbergets idrottshall, då det möter behovet av fler idrottsanläggningar för både skolor och föreningsliv. Samtidigt väcker det viss oro att projektet inte inkluderar någon ytterligare parkering, bortsett från platser för driftpersonal och personer med funktionsnedsättning. I tjänsteutlåtandet anges att besökare förväntas ta sig till platsen till fots, med cykel eller

kollektivtrafik, vilket i teorin är en god ambition – men i praktiken riskerar att skapa utmaningar.

Det blir särskilt relevant med tanke på att staden i närliggande område, Kärrtorp 1:1 m.fl. vid norra delen av Holmögaddsvägen, har beslutat om bostadsbebyggelse på plats där det tidigare fanns en etablerad parkeringsyta. Samtidigt sker alltså en utveckling av både bostäder och idrottsanläggning i ett område där tillgången till parkering redan är begränsad.

Vi menar att detta sammantaget riskerar att leda till bristande tillgänglighet för boende, föreningar, skolpersonal och besökare till området. Det är därför rimligt att utreda möjligheten att tillskapa fler parkeringsplatser i anslutning till idrottshallen eller i dess närhet för att säkerställa god framkomlighet och undvika framtida trängsel.

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Hansi Karppinen (L) och Frank Hojem (C).

Handlingar i ärendet

- FSK 2022/657-9 (Signerad) Uppförande av Gränsbergets idrottshall i Kärrtorp, Svenska Högarna 3.
Genomförandebeslut
- FSK 2022/657-10 Bilaga 1 Ekonomisk redovisning

§ 20**Underhållsplan med prioriterade åtgärder på
Eriksdalsbadet, Eriksdalsbadet 1. Genomförandebeslut**

FSK 2024/661

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner för sin del förslag till genomförande och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslaget till genomförande av projekt Underhållsplan med prioriterade åtgärder på Eriksdalsbadet och att fastighetsnämnden medges rätt att genomföra projektet till en projektutgift redovisad i tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Hansi Karppinen (L) och Frank Hojem (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi har tidigare drivit på för en omfattande renovering av Eriksdalsbadet, Sveriges nationalarena för simidrott, för att säkerställa dess långsiktiga funktion och attraktionskraft.

Samtidigt i takt med att genomförandet drog ut på tiden och kostnaderna skjuter i höjden för det specifika projektet likväl som för hela staden ser vi behovet av att noggrant väga kostnader och verksamhetsnytta.

Idag befinner sig Stockholms stad i ett ekonomiskt läge där staden lånar omkring en miljon kronor varje timme. Detta kräver en extra noggrann prövning av varje större investering.

Vi förespråkar att staden bör hålla sig till en ansvarsfull och kostnadsmedveten linje genom att fortsätta med prioriterade

underhållsinsatser. Samtidigt måste utredningar om Eriksdalsbadets framtid fortsätta parallellt. Vi anser att staden ska undvika förhastade och mycket kostsamma beslut innan ett gediget underlag för olika alternativ, såsom nybyggnation eller delrenovering, är helt klarlagt.

Vår inriktning är att stockholmarnas skattepengar ska användas ansvarsfullt, och att beslut kring Eriksdalsbadet ska ske med långsiktig hållbarhet, verksamhetsnytta och ekonomisk realism som vägledande principer. Allt för stockholmarnas bästa.

Ersättaryttrande

Lovisa Hedin (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att avslå förslag till utlåtande från Fastighetskontoret
2. Att därutöver anföra följande

Eriksdalsbadet är Sveriges nationalarena för simidrott och en av landets mest besökta simhallar för motion. Vid nya Eriksdalsbadets färdigställande år 1999 var anläggningen dimensionerad för 550 000 besökare per år; idag besöks den av nära 1 500 000 besökare per år och behovet av anpassning är stort. Att badet redan efter 25 år behöver totalrenoveras eller ersättas i sin helhet är därför helt uppenbart ett dråpslag för både idrottsrörelsen och de motionerande stockholmarna.

Vi har stor förståelse för att vägen framåt omfattas av svåra beslut, men välkomnar att kontoret i och med detta ärende breddar sitt utredningsarbete till att omfatta flera alternativa förslag. På så sätt ges nämnden en ökad insyn i processen samtidigt som kostnadsbilden kopplat till de olika verksamheternas behov kan belysas och sättas i relation till sin nytta. Som kommun behöver kärnuppdraget alltid vara i första rum. För Kristdemokraterna är därför motionssim och simidrott att prioritera framför äventyrsbad eller kommunal gymverksamhet, oaktat vägen framåt i renoveringen eller ersättandet av 6 (16) Eriksdalsbadet.

Mot bakgrund av stadens ständigt växande skuldsättning i kombination med kraftigt ökade räntekostnader, behövs en restriktiv budgethållning samtidigt som de nödvändiga funktionerna ska säkerställas i ett framtida genomförandebeslut.

Redan nu flaggar kontoret för att just äventyrsbadet är i stort behov av ökat underhåll. Det kan inte anses prioriterat i relation till simidrottens behov. Inför ett framtida genomförandebeslut efterfrågar vi därför en detaljerad

budgetredogörelse över respektive verksamhets
kostnadspåverkan på det framtida Eriksdalsbadet.

Handlingar i ärendet

- FSK 2024/661-1 (Signerad) Underhållsplan med prioriterade åtgärder på Eriksdalsbadet, Eriksdalsbadet 1.
Genomförandebeslut
- FSK 2024/661-2 Bilaga 1 Ekonomisk redovisning

§ 21**Upprustning och ombyggnad av Brännkyrkahallen, del av Herbariet 2. Genomförandebeslut**

FSK 2023/113

Beslut

Fastighetsnämnden beslutar enligt fastighetskontorets förslag:

1. Fastighetsnämnden godkänner för sin del förslag till genomförande och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslaget till genomförande av projekt Upprustning och ombyggnad av Brännkyrkahallen till en projektutgift redovisad i tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Fastighetsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Frank Hojem (C) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

1) Ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Sergej Salnikov (SD) och Hansi Karppinen (L) föreslår (se beslutet).

2) Frank Hojem (C) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att restaurangytan i Brännkyrkahallen bevaras i samband med renoweringen
3. Att förvaltningen ges i uppdrag att se över möjligheterna att utveckla kommersiella och sociala ytor i Brännkyrkahallen för att stödja elitidrottens behov.
4. Att därutöver anföra följande:

I samband med renoweringen av Brännkyrkahallen planerar majoriteten och kontoret att ta bort restaurang- och bowlingdelen för att omvandla ytan till idrottsanvändning. Vi, tillsammans med verksamma idrottsföreningar på plats, menar att det är ett misstag.

Restaurangen bör bevaras – inte bara för att den ger viktiga intäkter till föreningarna, utan också för att den höjer hallens attraktionskraft vid arrangemang. Brännkyrkahallen är,

tillsammans med Åkeshov, en av få arenor i Stockholm som håller tillräcklig standard för elitnivå. Att ta bort kommersiella ytor som restaurang och andra sociala mötesplatser riskerar att försämra möjligheterna att arrangera evenemang och utveckla elitverksamhet.

Renoveringen av Brännkyrkahallen är en positiv och långsiktig investering i stockholmsidrotten. Hallen spelar en central roll för bland annat elitbasket och måste rustas med ambition. Vi vill därför återigen understryka vikten av att ha en nära och lyhörd dialog med de föreningar som faktiskt använder hallen – och att deras synpunkter tas på allvar.

Beslutsgång

Ordföranden Clara Lindblom (V) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Clara Lindblom (V), Gustav Österman m.fl. (S), Martin Hansson (MP), vice ordföranden Henrik Virro m.fl. (M), Sergej Salnikov (SD) och Hansi Karppinen (L).

Handlingar i ärendet

- FSK 2023/113-5 (Signerad) Upprustning och ombyggnad av Brännkyrkahallen, del av Herbariet 2. Genomförandebeslut
- FSK 2023/113-6 Bilaga 1 Ekonomisk redovisning

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Henrik Olov, Virro	2025-03-26
Clara Julia, Lindblom	2025-03-26